

Jäseneksi urheilu-uran jälkeen

Levi Snow Sport Academyn päävalmentaja Jukka Markkanen tuli opiskelemaan alppilukioon Kittilään vuonna 1999. Hän edusti silloin vielä Keski-Uudenmaan Slalomia. Koska Kittilässä opiskeli ja treenasi Jukan ikäluokan Suomen kovin alppihihtäjä, Jouni Kaitala Levi Ski Clubista, koulun valinta oli helppo. Jukan mukana samaan treeniporukkaan tuli myös Tahkon alppilukiosta juuri ylioppilaaksi kirjoittanut velipoika Janne.

Jukka Markkanen hymyilee jälkepäin alkuaikojen vakavuudelleen valmennuksessa.

Ammattimaista otetta

Huippu-urheilulinja jäi Levin alppilukiosta tauolle vuonna 2003, kun Jukan ikäryhmä kirjoitti ylioppilaaksi, mutta monitaitolinja jatkoi edelleen toimintaansa. Jukka haluttiin kaudella 2007—2008 Levi Ski Clubiin tuomaan valmennukseen ammattimaisuutta. Aluksi hän valmensi leirimuotoisesti, mutta jo seuraavana vuonna Tapio Kokko pyysi Jukkaa Ski Clubin Audi-ryhmän valmentajaksi ja edessä oli muutto Kittilään, liittyminen Levi Ski Clubiin ja vuonna 2011 alppikoulun valmentajan pesti.

- Kun tulini mukaan Levi Ski Clubin toimintaan, se ei ollut vielä kovin kilpailuorientoitunutta, enemmänkin harrastuksenomaista. Tilanne muuttui aika nopeasti ja aloimme treenata muutaman juniorin kanssa kovaa ja tavoitteellisesti. Valmennettavina olivat tuolloin esimerkiksi vielä alakouluikäiset Jenny-Juulia Mäntylä, Juho Sattanen ja Jaakko Mustalahti. Ryhmä halusi panostaa lajiin ja uraan, toiminta muuttui radikaalisti, ja 1—2 harjoitusta viikossa muuttui tämän ryhmän osalta kokonaisvaltaiseksi, tavoitteena alppihihtäjän ura, Jukka muistelee.

- Nämä menestyksennälkäiset nuoret olivat myös seuraavat Levin Alppikoulun huippu-urheilijat. Mukaan liittyi myös Minttu Sinkkonen, joka liittyi seuraan opiskellessaan Kittilässä. Levi Ski Club ja alppikoulu ovat tehneet tiivistä yhteistyötä koulun alusta saakka. Alussa vedin myös pienempien lasten harjoituksia pari kertaa viikossa, mutta siihen en osannut ottaa silloin tarpeeksi leikkisää otetta, mikä on taito sinällään. Huippu-urheiluvalmentaja ei ole oikea pienten lasten aktivoija, joten keskityinkin jatkossa vanhempiin ikäryhmiin.

- Kun seuran omat juniorit laskivat ikäluokkansa Suomen huipulla, vastuu alkoi painaa nuorta valmentajaa. Pyrin tekemään kaiken täydellisesti ja olin usein aivan liian vaativa itseäni kohtaan. Toimin myös kilpailunjohtajana PS-cupeissa, Audi-cupeissa, FIS-kisoissa ja Eurooppa Cupeissa vuosina 2009-2010. Tuon kokonaisuuden muistan haastavana yhtälönä, jossa kokematon nuori kaveri sai turhan isot saappaat. Paine tuntui joka solussa, ja niistä hetkistä jäi kyllä paljon mukavia, mutta myös rankkoja muistoja, kun laitto itsensä niin täysillä peliin.

Oivalluksen hetket suurimpia onnistumisia

Pari vuotta myöhemmin Jukka valittiin seuran hallitukseen ja hän toimi myös varapuheenjohtajana viitisen vuotta alkaen vuodesta 2014. Nyt hän on tavallinen rivijäsen, mutta edelleen aktiivisesti seuran toiminnassa mukana. Työ alppikoulussa ja oma perhe vaatii oman aikansa, joten asioita on priorisoitava, jotta kaikki jaksavat.

- Seuran toiminta oli tuolloin taloudellisesti loistavalla mallilla. Levi Ski News toi tuloja, kisoja järjestettiin eikä tarvinnut miettiä, onko meillä varaa toimia. Silloin panostettiin lajikuluttuuriin luomiseen ja tavoitteellisen ryhmäharjoittelun tuomiseen osaksi toimintaa. Jarmo Nieminen, Timo Sattanen ja Markku Mäntylä visioivat ja kehittivät seuraa varteenotettavaksi yhteistyökumppaniksi ja kasvattajaksi.

- Se oli kulta-aikaa seuran kisatoiminnassa, kun voitiin palkata jopa päätoiminen valmentaja. Tekeminen oli määrätietoista ja vahvaa, ja Levi Ski Club järjesti myös leirityksiä muille seuroille. Valmennettavien kisamenestys oli hienoa, mutta parhaimmat fiilikset sain aina niistä hetkistä, kun urheilijat tekivät oivalluksia vaikeina hetkinä ja haastavissa tilanteissa. Erään sellaisen

muistan Suomulta keväällä 2010, kun Mäntylän Jenny-Juulia onnistui haastavalla kaudella yhdessä laskussa ihan nappiin. Kun lukot aukesivat ja tuli onnistuminen, olihan se huikeaa.

Painotus laskettelussa on kääntymässä enemmän free ski ja freeride-puolelle. Alppikulttuuri on siirtynyt parkkeihin ja rinteiden ulkopuolelle, ja seura on reagoinut siihen. Se tarjoaa kyseistä toimintaa, mikä on Jukan mielestä oikea tapa, sillä junioreiden on hyvä harrastaa siellä, mihin veri vetää. Joona Kangas on toiminut sillä saralla hyvänä tien näyttäjänä ja osoittanut, että Leviltä voi pompat huipulle myös freestylessa.

Pientä säätöä ja tärkeitä ihmissuhteita

Kerran Jukka oli junnujen kanssa leirillä Itävallassa. Kotiin lähtiessä hän huomasi, että oma on lentolippu oikealle päivälle, mutta junioreilla edelliselle. Silloin nousi hiki pintaan, kun kysymys kuitenkin vielä alaikäisistä nuorista. Kauhean säädön jälkeen he saivat junailtua kuitenkin homman kuntoon ja nuoret turvallisesti kotiin. Toisella kertaa taas ryhmä lähti Leviltä Åreen treenaamaan intoa täynnä ja ajoi 1000 km huomatakseen perillä, että siellä satoi vettä, ja lumesta ei ollut tietoaakaan. Tutut ruotsalaiset valmentajat ihmettelivät perillä, mitä ihmettä he siellä tekevät.

- Levi Ski Club on tuonut minulle huikeita ihmissuhteita ja hyvän verkoston. Se oli tärkeää etelästä tänne muuttaessa. Nuoret, joiden kanssa aloitin valmennustoiminnan ovat nyt aikuisia, ja ystävyysuhde heidänkin kanssaan jatkuu. Korsosta Nilsiään vuonna 1998 muuttanut nuorimies löysi lopulta kodin täältä Kittilästä. Matkalle mahtuu huikeita oppeja monilta ihmisiltä, ja olen niistä kiitollinen heille kaikille, Jukka sanoo.

- Alppihiihto on mielestäni yksi parhaista koko perheen harrastuksista. Parhaimmillaan lapsen urheilu voi olla koko perheen yhteinen hanke, jossa valmennettavana ei ole vain urheilija, vaan koko perhe, sillä siinä paletissa kaikkien on tultava toimeen keskenään, jotta voidaan odottaa tuloksia. Olen päässyt valmentamaan todella fiksuja nuoria, ja tuntuu hyvältä, kun he tulevat muis-telemaan hyvällä yhteisellä aikeillamme. Heistä on kasvanut vastuullisia nuoria kansalaisia, mikä oli kuitenkin suurena tavoitteena valmennuksessa urheilun rinnalla.

- Jaakon, Juhon, Jenny-Juulian ja Mintun kanssa sain olla tukemassa heitä aina uran päätökseen saakka, ja sekin vaihe tuntui merkityksekkäältä molemmiin puolin. Levi Ski Clubissa on aina painotettu valmentajan kasvatuksellista näkemystä, ja se on hyvä lähtökohta. Aloitan tällä kaudella uudelleen lasten valmennuksen ratalaskukoululla, joka järjestetään kerran viikossa. Lisäksi toimin revontuliopistossa laskettelukoulun ohjaajana.

Mukaan sillä painolla, mikä sopii tilanteeseen

Jukka sanoo, että Leville tullessa hän oli vielä poikanen ja päässä enemmän intoa kuin järkeä. Toki urheilun parissa tehtiin hienoja juttuja, joista osa elää edelleen. Se oli ehkä hänen valmennusuransa parasta aikaa, leikkisää ja kokeilevaa, mutta opitun perusteella hän sanoisi nyt useammin ei. Jukka sanoo paineen olevan tiettyyn määrään asti hyvä, mutta sen jälkeen luhistava.

- Paineessa kasvaa timanteja, mutta ei kannata lipsahtaa sinne liian kovan paineen puolelle. Jos miettii mukaan seuratoimintaan lähtöä, ei kannata ajatella sitä on/off-kytkimenä, jossa joko ollaan täysillä mukana tai ei ollenkaan. Jokainen toimii siellä omalla painollaan, eikä ole pakko tehdä enempää kuin mihin on valmis. Kaikkien ei tarvitse päästä maailman huipulle, mutta kaikilla voi olla kivaa. Seuran kautta voi löytää käytettyjä varusteita edullisesti ja sieltä voi saada mukavia harrastuskavereita.

- Levi Ski Clubin tavoite on ollut tulla Suomen monipuolisimmaksi lumilajiseuraksi, ja rinnelajien murrokseen reagointi on yksi osa sitä palettia. On tärkeää tarjota nuorille harrastusmahdollisuuksia niissä lajeissa, joihin he sitä toivovat ja löytää monipuolinen ja laajanäköinen tapa harrastaa, Jukka toteaa.

Oivallukset ovat valmennuksen parasta antia, Jukka Markkanen sanoo.